

Thema REAL DREAMS, Genesis 37:1-12

Als je aan kleine kinderen vraagt wat ze later willen worden, dan krijg je bij jongens altijd van die stoere antwoorden: politieagent, militair, profvoetballer. Bij meisjes ligt dat vaak anders. Als de juf op school een beetje lief is, dan willen de meisjes ook meestal wel juf worden. Ook verpleging en stewardess zijn altijd populaire meisjesdromen geweest. Maar als je ouder wordt dan veranderen de plannen meestal. Je wordt je meer bewust van de dingen die je goed kunt, waar je gaven en talenten liggen, wat je leuk vindt om te doen. Je ontdekt of je technisch bent of niet en of je het leuk vindt met kinderen te werken, of ouderen, of dat je liever administratief werk doet. Alhoewel, ook dan zie nog wel dat bepaalde beroepen erg geromantiseerd worden. Zelfs bij volwassenen zie je dat nog wel. Vaak wordt gedacht dat bijvoorbeeld het werken bij een christelijke organisatie of in de zending net zoiets is als de hemel op aarde. Nou, ik wil je wel uit je droom helpen.....

Het komt ook nog wel eens voor dat ouders, die nooit hun eigen dromen hebben kunnen verwezenlijken, hopen dat hun kinderen dan gaan waarmaken wat ze zelf nooit gekund hebben. En als zoonlief of dochterlief dan heel andere plannen hebben dan kunnen ouders daar heel teleurgesteld op reageren. Bijvoorbeeld als de kinderen niet van plan zijn de boerderij of het bedrijf van pa voort te zetten, terwijl pa wel heeft kromgelegd om de studie te betalen....

Toekomstdromen. Wat moet je ermee? Zijn dromen bedrog, heeft het zin, of gaat het leven zoals het gaat? Laten we maar beginnen met te zeggen dat er helemaal niks mis mee is, dat je toekomstdromen maakt. Ik geloof zelfs dat God je zo gemaakt heeft. Hij maakt mensen met bepaalde verlangens en Hij wil ook graag dat we al dat mooie, wat Hij in ons gelegd heeft, tot ontplooiing laten komen. God wil graag dat we dromen. Maar er is één 'maar' aan: komt jouw droom overeen met Gods droom? Past jouw droom in Gods plaatje? Ik krijg vaak de indruk dat die vraag als 'niet leuk' ervaren wordt. Net alsof God jouw plannetjes verpest, omdat Hij net iets anders wil dan dat jij wil. En omdat we daar bang voor zijn betrekken we God niet bij de plannen die we maken. Bijvoorbeeld als we het hebben over partnerkeuze, dan hebben we de neiging liever onze eigen gedachten te volgen dan Gods gedachten.

En toch maken we dan een denkfout. God is onze Schepper. En omdat Hij de Schepper is van het leven weet Hij ook wat goed is voor ons. Hij wil ons beschermen

tegen brokken en Gods Woord is daar een geweldig richtsnoer voor. En het is belangrijk dat we ons realiseren dat God niet buiten zijn boekje gaat. Het is niet zo dat God voor jou voor één keer zijn principes en geboden op zij zet. Als jouw droom in strijd is met Gods Woord dan weet je meteen al dat jouw droom niet Gods droom kan zijn. Het is goed om te dromen over je toekomst, maar het is belangrijk dat je God daar bij betreft.

Maar is dromen dan nog wel leuk?..... Kijk, als je God als de grote spelbreker ziet, dan ben ik bang dat het beeld dat je van God hebt, nog wat moeten worden bijgesteld. Ik zei net al dat God je Schepper is. Hij heeft je gemaakt en Hij heeft je gewild. En Hij houdt ontegenwoordig veel van je. Toen Hij je maakte had Hij een plaatje in Zijn hoofd. Een soort eindplaatje, waar jij naar toe mag groeien. Hij wil je niet beknotten, maar Hij wil je juist maximaal tot ontplooiing laten komen. Een bestemming die helemaal bij jou past. En die bestemming van jou mag dan een plek hebben in dat grote plan van God met deze wereld. Want dat is wel het doel van God. Hij wil jou betrekken in die grote reddingsoperatie: de bevrijding van de aarde. Ik kom altijd erg onder de indruk van Gods creativiteit als je bedenkt dat zijn grondleger uit allemaal verschillende mensen bestaat, ieder met zijn eigen gedachten, zijn eigen talenten, zijn eigen karakter. En al die mensen passen als puzzelstukjes in dat plan van Hem. Zo kom je maximaal tot je bestemming, als jij jezelf laten opnemen in Gods grote plan.

Iemand die een bijzondere plaats in die puzzel had was Jozef. Ook Jozef droomde over de toekomst. Hij werd door z'n broers zelfs 'meesterdromer' genoemd. Laten we maar eens naar het leven van Jozef gaan kijken.

Jozef was een van de zonen van Rachel, de lievelingsvrouw van Jakob. Jozef werd verwend door z'n vader. Hij had een prachtige mantel. Bovendien had Jozef twee keer opvallend gedroomd. Eerst droomde hij dat hij met z'n broers koren schoven aan het binden waren. De schoven gingen overeind staan en de schoven van de broers knielden voor de schoof van Jozef. En in een volgende droom knielden de zon, de maan en de sterren voor hem neer. De broers kregen hierdoor een pesthekel aan Jozef. Dat verwaande papa's kindje met z'n mooie jas. Het gevolg was dat Jozef door zijn broers als slaaf werd verkocht. En zo kwam Jozef in Egypte terecht bij Potifar, een minister uit de regering van de Farao. Mevrouw Potifar had vanaf het

allereerste begin al een oogje op Jozef. Zij probeerde op allerlei manieren Jozef tussen haar lakens te krijgen. Toen de vrouw opnieuw probeerde Jozef te verleiden vluchtte Jozef weg. Het beste wat je kunt doen, als je te maken hebt met seksuele verleidingen. Dat geldt ook vandaag nog, maken dat je wekomt. Maar mevrouw Potifar wist hem nog net een kledingsstuk van het lijf te rukken. En dat kledingsstuk gebruikte ze toen als bewijsstuk voor Jozefs ongewenste intimiteiten. Zo kwam Jozef in de gevangenis terecht. Jaren later, toen Jozef de kans kreeg de dromen van de Farao uit te leggen, werd hij van de ene dag op de andere in plaats van een gevangene de onderkoning van Egypte. En toen er honger uitbrak en Jozefs broers gehoord hadden dat er eten in Egypte was, verschenen zij voor de onderkoning. Zij knielden voor Jozef neer. En zo kwam de droom van Jozef uit. De broers schrokken verschrikkelijk toen ze hoorden dat deze koning hun eigen broer was, maar Jozef zegt nadrukkelijk dat ze niet bang hoeven te zijn. Die droom van Jozef was Gods plan met Jozefs leven en met het leven van zijn vader en broers.

Het eerste wat ik zou willen zeggen over Gods leiding is, dat Gods leiding nooit de menselijke verantwoordelijkheid uitsluit.

Jozef spreekt uit dat God hem naar Egypte gestuurd heeft, maar natuurlijk blijft het gewoon een rotstreek van z'n broers om hem gevangen te nemen en als slaaf te verkopen. En nadat ze dat gedaan hebben zijn ze met de mantel vol met bloed naar hun vader Jakob gegaan en hebben hem wijs gemaakt dat Jozef door een wild dier is verscheurd. Jakob, wiens naam betekent 'hielenlichter', bedrieger, wordt op een akelige manier bedrogen. Jakob moet aan de lijve ondervinden wat hij zelf z'n vader Izaak en later z'n schoonvader Laban heeft aangedaan. Wat je zaait, zul je oogsten. Jozefs broer blijven gewoon verantwoordelijk voor hun eigen streken.

Maar ook Jozefs verantwoordelijkheid wordt niet uitgesloten. Natuurlijk, die dromen kwamen van God, maar het zou goed kunnen dat Jozef door z'n verwaande houding de woede van z'n broers onnodig over zich heeft afgeroepen. Jozef had heus de mogelijkheid om te kiezen wel of niet verwaand te doen. Het was zijn eigen keus om als zich als een verwaande kwast te gedragen.

Het tweede wat ik wil opmerken is dat, ook al leidt God je leven, nog niet alles wat gebeurt in overeenstemming met Gods wil is.

We hadden het net al over het bedrog van Jozefs broers, dat gaat dwars tegen Gods wil en Gods karakter in. En dat geldt ook voor wat Jozef later in Egypte overkomt. God neemt de zondige praktijken van mevrouw Potifar op in z'n plannen om tot z'n bestemming te komen, maar het is natuurlijk niet Zijn wil. God wil niet dat deze vrouw overspel pleegt. Het kwaad in de wereld is in strijd met Gods wil. Ons geloof zou heel fatalistisch worden als we alles wat ons overkomt als Gods wil betitelen. Er gebeuren heel veel dingen die God absoluut niet wil. Wat je wel kunt zeggen is dat het kwaad niet uit Gods hand komt, maar dat God het in Zijn hand neemt. Hij keert het ten goede. Ondanks de slechtheid van de mens, volvoert God zijn plannen. Op dezelfde manier heeft God de boosheid en het bedrog van de broers van Jozef en het overspelig gedrag van de vrouw van Potifar gebruikt om tot Zijn doel te komen.

Het derde wat we kunnen opmerken is dat Gods leiding nooit buiten Zijn Woord omgaat.

Hoewel er in Jozefs tijd alleen nog maar sprake was van mondelinge woorden van God, want pas veel later zou Mozes de eerste Bijbelboeken schrijven, wist Jozef wel wat God wilde. Toen Potifars vrouw hem probeerde haar bed in te krijgen was het antwoord van Jozef: "Hoe zou ik zo'n grote wandaad kunnen begaan en zo kunnen zondigen tegen God". Op het moment dat je weet wat Gods woord zegt dan hoef je niet langer te zoeken naar Gods leiding. God heeft al geantwoord in Zijn Woord.

Een laatste opmerking over Gods leiding in Jozefs leven is dat Jozef die leiding pas achteraf zag.

Reken maar dat Jozef er in het begin ook niets van gesnapt heeft. Je droomt dat je koning wordt en je vader en je broers voor je knielen en vervolgens wordt je verkocht als slaaf naar een ver vreemd land. En in dat land zien we voorlopig ook niets van een Koninklijke rol voor Jozef. Hij mag van geluk spreken dat Potifar hem niet meteen heeft laten doden toen z'n vrouw hem beschuldigde van ongewenste intimiteiten. Maar Jozef ging wel achter de tralies. Daar zit je dan met je mooie droom. Er komt toch niets van terecht. En zelfs nadat hij de dromen van de bakker en de schenker uitgelegd heeft, wordt hij vergeten. Hoewel Jozef God trouw bleef en God door Jozef heen verschillende keren dromen uitlegt, zag hij pas Gods bedoeling toen z'n broers voor hem stonden. Toen vielen de puzzelstukjes op z'n plaats.

Laten we nu eens proberen om naar een toepassing voor onszelf te gaan. Ik wil allereerst opmerkingen dat Gods leiding voor ons persoonlijk leven een feit is. Behalve het voorbeeld van Jozef dat we nu hebben besproken zien we ook in Ps. 139 dat God ons al kende in de moederschoot en ons hele leven overzag.

Maar hoe gaan we nu met die wetenschap om? Nu kom ik mensen tegen die van de wetenschap dat God een plan met hun heeft een beetje onrustig worden. Want het is niet altijd even eenvoudig om Gods plan te ontdekken. En stel je nu eens voor dat ik niet leef volgens God plan? Dan stel ik God teleur. Maar er zijn ook mensen die er laconiek mee omgaan. God bestuurt alles, ook mijn leven, Hij zal dus wel zorgen dat Zijn plan wordt uitgevoerd met mij. Beide houdingen zijn onjuist. We hoeven niet onrustig te worden over Gods plan met ons, maar we hoeven er ook niet laconiek mee om te gaan. De beste houding is een houding van vertrouwen. Als gelovige wandel je met God. Je probeert in overeenstemming met Zijn Woord te leven en je bidt of God je elke dag de weg wijst die je gaan moet. En wie zo in het leven staat mag er zeker van zijn dat God hem of haar leidt. Als je op God bent afgestemd dan sta je open voor Zijn stem, Zijn plan met jou en dan brengt God je daar waar Hij je hebben wil. Daar zit iets relaxed in. Dan ervaar je vrede. Een vrede die alle verstand te boven gaat.

We hebben nu al geconcludeerd dat Gods leiding een feit is en dat we hier in met een houding van vertrouwen moeten omgaan. Maar hoe kunnen we nu Gods wil verstaan?

Ik wil een aantal hulpmiddelen noemen. In de eerste plaats **de bijbel**. Er zijn christenen die heel graag Gods stem willen verstaan, maar ze lezen nauwelijks de bijbel. Een boek vol met woorden van God. In de bijbel ontmoeten we God en leren we Hem persoonlijk kennen en ontdekken we hoe God wil dat we leven. Daar heb ik het net ook al even over gehad. Als je de bijbel kent dan zul je merken dat je in heel veel situaties niet eens om leiding hoeft te vragen, omdat je allang weet wat God wil. Er zijn mensen die er een onbijbelse leefwijze op na houden en ze geloven dan dat God in hun geval wel buiten zijn boekje zal gaan. Dat is echt onzin!

Tegelijkertijd moeten we er voor waken de bijbel als een orakelboek te gebruiken. Zo van: Ik sla mijn bijbel open, prik een tekst, en zie daar het antwoord op mijn vraag. Zo is de bijbel niet bedoeld. Wat wel gebeurt is dat je 'toevallig' een preek hoort over

een vraag waar jij mee zit, of dat je tijdens je dagelijkse Bijbellezing of in je stille tijd getroffen wordt door het gedeelte wat die dag aan de beurt is om te lezen.

Behalve dat God ons stuurt door de bijbel, stuurt Hij ook **door omstandigheden**. God kan in je leven deuren sluiten om anderen te openen. Een verhuizing of een verandering van opleiding kan ervoor zorgen dat je je blik naar een andere kant verzet en in eens ontdek je nieuwe kansen.

Er is nog een belangrijk hulpmiddel. Dat zijn **goede raadgevers**. Goede raadgevers zijn mensen die God goed kennen en jou goed kennen. Mensen die je eerlijk van advies kunnen dienen. Die eerlijk tegen je zeggen waarin ze je goed vinden en waar je minder goed in bent. Ik ben wel mensen tegen gekomen die van zichzelf dachten dat ze de zending in moesten. Niemand in hun gemeente was het er mee eens. Dan moet je jezelf eerlijk afvragen of je het wel goed hebt gesnapt. Als jij denkt bepaalde bekwaamheden te hebben, maar niemand herkent die bekwaamheden in jou dan heb je je waarschijnlijk vergist.

Er is nog een hulpmiddel dat we zeker niet moeten vergeten. Dat is ons **nuchtere verstand**. Toen God ons schiep, schiep Hij ons met verstand. Met ons verstand kunnen we ons leven beoordelen, beslissingen nemen op grond van de feiten, berekeningen maken, enzovoort. Dan is het uiteraard wel belangrijk dat we met ons verstand zijn toegewijd aan God. Je kunt je nuchtere verstand ook op een verkeerde manier gebruiken. Denk maar aan die broers van Jozef, die een gemeen plan bedachten om hun vader Jakob te bedriegen.

Een laatste factor is de **Heilige Geest** die ons vrede kan geven over een besluit. Een goed gevoel. Ik plaats het gevoel bewust achteraan, omdat gevoelens je ook kunnen bedriegen. Het kan namelijk een geweldig goed gevoel geven als je er met de buurvrouw van doorgaat, terwijl je allebei getrouwd bent. Maar je gevoel bedriegt je dan wel. Gods Woord zegt namelijk gewoon dat het fout is. En de omstandigheden zullen je vertellen dat je bezig bent je huisgezin te gronde te richten. En als je de moed zou hebben om een goede raadgever om advies te vragen, dan kreeg je absoluut te horen dat je moet maken dat je weer thuis komt bij je vrouw. Dit goede gevoel was dan ook niet van de Heilige Geest maar van jezelf. Maar als je het door de Geest geheiligde gevoel achteraan zet, Je hebt Gods woord onderzocht, de

omstandigheden werken mee, raadgevers zijn positief en bij het afwegen van deze feiten ervaar je de vrede van God, dan mag je er van uit gaan dat je Gods weg volgt.

We hebben veel besproken. God heeft een plan, met ieder van ons. En dat plan wil Hij graag bekend maken. Vaak begint het met een wens, een droom die God je op je hart legt. En om te ontdekken of die droom ook Gods droom is, biedt God je een aantal hulpmiddelen: Zijn Woord, de omstandigheden in je leven, wijze raadgevers, je nuchtere verstand en de Heilige Geest die je vrede wil geven over het besluit dat je nam. God maakt zijn plan vaak stap voor stap bekend. Onze verantwoordelijkheid is dat we met Hem leven, met Hem wandelen. En afgestemd op Hem mogen we onze dromen dromen. En dan kan het, net als bij Jozef in best zo zijn dat we niet begrijpen wat ons overkomt. Vertrouw God maar. Hij laat niet los wat Zijn hand begon. Hij zal het goede werk wat Hij in jou is begonnen ook afmaken. Hij heeft het beloofd. Je bent voor God veel te kostbaar om al dat mooie wat Hij in je heeft gelegd niet te gebruiken.

Amen.

December 2009

G.P. Hartkamp

Wapenveld